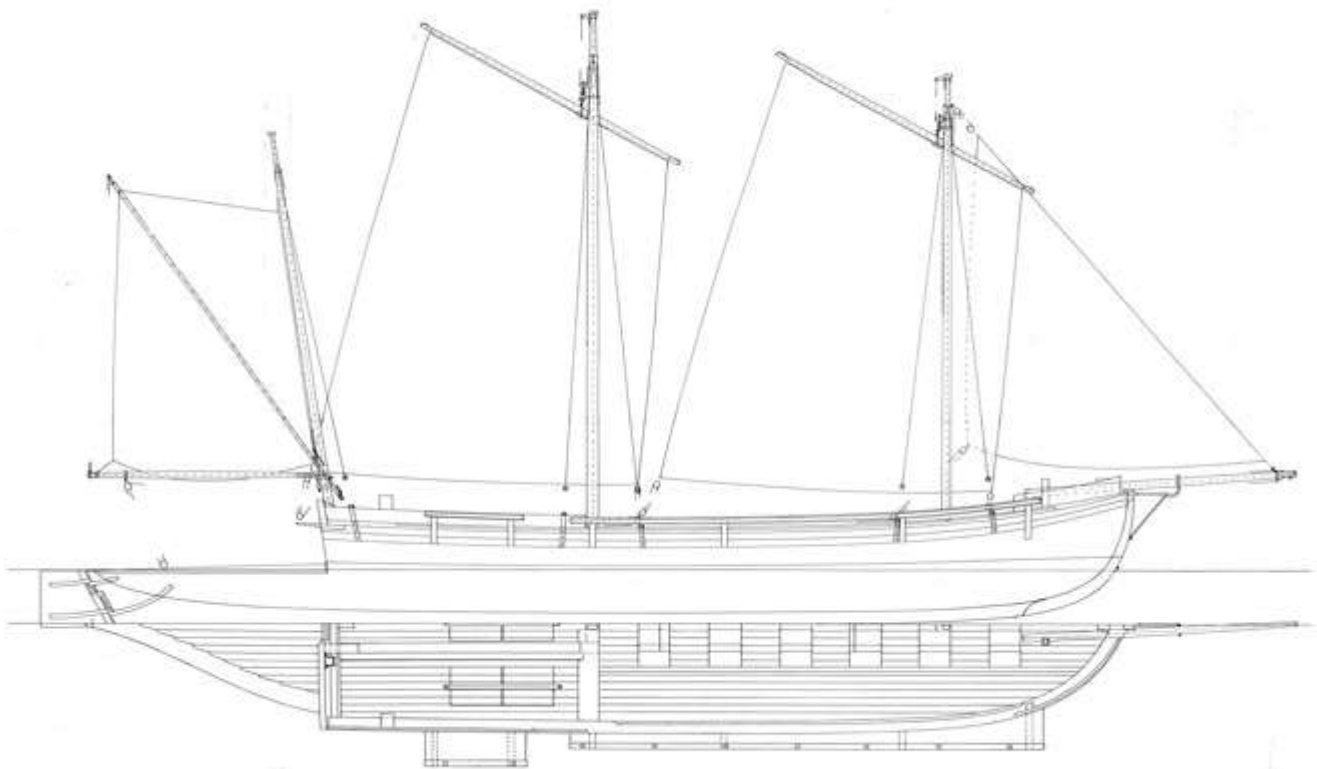

KANONJOLLE KORSØR

Et skibsprojekt som læringsplatform
og bevaringsværdig kulturattraktion

KORSØR
PRODUKTIONS HØJSKOLE

INDHOLDSFORTEGNELSE

PROJEKTETS BAGGRUND	3
ERFARINGER FRA ARBEJDET MED BÅDEN WHIMBREL	3
PROJEKTETS FORMÅL	4
ET PROJEKT - TO FORMÅL	4
KANONJOLLEN SOM NÆSTE LÆRINGSPLATFORM FOR TRÆ & SEJL VÆRKSTEDET	4
KANONJOLLEN SOM KULTURBEGIVENHED I KORSØR – OG I DANMARK	5
KANONJOLLEN I FORHOLD TIL STRATEGIPLANEN FOR DET NYE VÆRFT	6
PROJEKTETS TILGANG OG METODE	7
PROJEKTETS LÆRINGSFORM	7
PRINCIPPET BAG KORSØR PRODUKTIONSHØJSKOLE	8
EN ANERKENDT SKOLEMODEL	9
KANONJOLLEN - ET STYKKE DANSK KULTURARV	10
KANONBÅDSKRIGEN 1807-14	10
PROJEKTETS MÅLGRUPPER	12
PRIMÆR MÅLGRUPPE	12
SEKUNDÆR MÅLGRUPPE	12
ORGANISATORISK OPBYGNING	13
STYREGRUPPEN	13
ARBEJDSGRUPPEN	13
TIDS- OG HANDLINGSPLAN	14
3 ÅRS PROJEKTPERIODE FRA IDÉ TIL SØSÆTNING	14
ØKONOMI	15
BUDGET- OG FINANSIERINGSPLAN	15
BUDGETNOTER	15
FREMTIDSPERSPEKTIVER	16
VÆRFTET	16
RUGEKASSE FOR MARITIM UDDANNELSE, NETVÆRK OG SAMARBEJDE	17
NYE MULIGHEDER	17
YDERLIGERE INFORMATION OG KONTAKT	18
KORSØR PRODUKTIONSHØJSKOLE	18
KONTAKTPERSON / PROJEKTLEDER	18

BILAG

1. Uddrag fra "Korsør og Flåden" om Kanonbådskrigen 1807-14

2. Interessetilkendegivelser

- By- og Overfartsmuseet i Korsør
- Sjællandske Sortkrudtsskytter
- Sjællandske Musketergarde
- Korsør Søartilleri
- Korsør Havn
- Maritime Kulturdage
- Bevaringsforeningen

3. Vedtægter for Støttekomitéen

4. Oversigt over Støttekomitéens medlemmer

5. Fotos fra byggeriet af Værftet på Korsør Havn

6. Eksemplar af "Historien om Whimbrel"

PROJEKTETS BAGGRUND

ERFARINGER FRA ARBEJDET MED BÅDEN WHIMBREL

I 1997 udvidede Korsør Produktionshøjskole med et Træ & Sejl værksted. Dette skete i forbindelse med erhvervelsen af den bevaringsværdige båd Whimbrel, som oprindeligt kommer fra England, hvor den blev bygget på skibsværftet Albert Yard i Cowes på Isle of Wight i 1899. Båden var en hurtig kapsejladskutter og en af de første både i verden, der blev bygget til lystsejlad.

For Korsør Produktionshøjskole har det været et ejerskab med glæder og overraskelser, forpligtelser og hovedbrud og en masse gode oplevelser. At være ejer til sådan en gammel "Lady" har handlet om langt mere end blot at lægge kaj til hende.

Med Whimbrel fik Korsør Produktionshøjskole et maritimt islæt, som følte helt rigtigt i en kystby som Korsør, der altid har haft sejlad som erhverv. For Træ & Sejl værkstedet betød det nye opgaver, som spredte sig over det sejl-mæssige – navigation, søsikkerhed, skibsføring og sejl-sætning. Såvel som en gennemgribende renovering igennem et håndværk, hvor de unge blev udfordret i forhold til teknik, værktøj, fagsprog og designlinje. De unge blev udfordret – der fandtes ingen lette løsninger, men masser af udfordringer, der fik børnene til at gløde. Der blev lært hele tiden, mens arbejdet stod på.

"Alle som har været med i renoveringsarbejdet har givet deres bidrag til, at projektet er kommet sikkert i havn. Store som små bedrifter. Altid med en vilje og et ønske om at bringe "den gamle dame" et skridt nærmere på sejlklar. På den måde er det lykkedes. Jeg syntes, det er noget at være stolt af!. Men mest af alt er hele projektet lykkedes, fordi så mange unge mennesker har lagt deres kræfter og ikke mindst vilje i arbejdet!"

Christian Dyrlov Madsen, Bådebygger og leder af Træ & Sejl værkstedet

Whimbrel blev i 2012 (113 år gammel) og for første gang i 5 år sat i vandet i Korsør. En tro kopi af den originale Whimbrel, men samlet samt stærk og rask i alle dele - klar til nye eventyr de næste 100 år.

Korsør Produktionshøjskole er selvsagt stolte af indsatsen og resultatet af denne renovering. Derfor har skolen også besluttet at udgive den vedlagte publikation om Whimbrel. For at fortælle hele hendes spændende historie. Såvel som historien om denne gennemgribende renovering, som leder af Træ & Sejl værkstedet - bådebygger Christian Dyrlov Madsen, fire lærlinge og en lang række energiske elever har præsteret. Vi tror, at mange vil finde bogens indhold både interessant og beundringsværdigt samt at den vil skabe evidens for, at Træ & Sejl værkstedet har de rette kompetencer til at gennemføre nærværende projekt.

Whimbrel er i dag en fast del af Korsør Produktionshøjskole, hvor skibet fungerer dels som skoleskib i forhold til maritime færdigheder, og som værksted for træarbejde og vedligeholdelsesopgaver ombord. Ud fra samme tankegang og positive erfaringer ønsker skolen nu at initiere et udviklingsprojekt omkring den historiske danske kanonjolle, og planen er at bygge denne helt fra bunden – den første i nyere tid.

PROJEKTETS FORMÅL

ET PROJEKT - TO FORMÅL

Projekt "Kanonjolle Korsør" har to overordnede formål, som handler om at anvende kanonjollen som henholdsvis en læringsplatform for unge og lærlinge tilknyttet Træ & Sejl på Korsør Produktionshøjskole samt at anvende kanonjollen som en kulturattraktion i forbindelse med maritime begivenheder i både Korsør og resten af Danmark.

Formidling omkring kanonjollen vil være et vigtigt element under både produktionen af kanonjollen (bl.a. åben adgang for borgere, turister m.fl. til værftet på Korsør Havn) såvel som når kanonjollen er færdigbygget og søsat .

Dette kapitel vil beskrive de to ovennævnte formål yderligere og hvordan disse passer ind i forhold til værftet på Korsør Havn, som åbnede august 2014 og hvor kanonjollen skal bygges.

Både projektet og værftet vil overordnet bidrage til at øge aktiviteten i og omkring Korsør Havn – fagligt og kulturelt - både i dagligdagen, ved festivitas og i ydersæsonen.

KANONJOLLEN SOM NÆSTE LÆRINGSPLATFORM FOR TRÆ & SEJL VÆRKSTEDET

Korsør Produktionshøjskole ønsker igennem projektet 'Kanonjolle Korsør' at bygge en tro kopi efter originaltegninger af en de småfartøjer, som spillede en stor rolle efter krigen mod England 1807-1814. Med andre ord ønskes den kulturhistoriske kanonjolle genopført, som især har haft stor lokalhistorisk betydning i Korsør.

En kanonjolle var et orlogsfartøj med sejl og årer og var en vigtig fartøjstype for Flåden fra 1600-tallet og frem til slutningen af 1800-tallet. Særligt efter den engelske overtagelse af det meste af den fælles dansk-norske flåde i 1807 blev der bygget en stor kanonjolleflåde. Kanonjollen var den dansk-norske betegnelse for den mindste type af kanonbåde.

Begrebet kanonbåde bliver sædvanligvis sat i forbindelse med perioden 1807-1814, som derfor har fået hæftet navnet "kanonbådskrigen" på sig. Denne fartøjstype er imidlertid ikke alene knyttet til dette tidsrum, men havde allerede før 1807 været gennemprøvet i forskellige udgaver, ligesom den forblev i tjeneste ved flåden lang tid efter afslutningen af kanonbådskrigen. Kanonjollen var 11,4 m lang og 3 m bred. Den havde 18 årer og en besætning på 24 mand. Heraf var de 18 roere. Den var armeret med 1 stk. 24-pundig (eller 1 stk. 18-pundig) kanon, placeret agter.

For yderligere information om historien bag kanonbådene henvises der til kapitlet "Kanonjollen – et stykke dansk kulturarv" på side 10 samt vedlagte uddrag fra "Korsør og Flåden" om Kanonbådskrigen.

Som det var tilfældet med båden Whimbrel, så skal bygningen af kanonjollen bidrage til, at de unge på Træ & Sejl værkstedet på Korsør Produktionshøjskole bliver udfordret i forhold til teknik, værktøj, fagsprog og designlinie.

Tilegnelsen af nye færdigheder og kunnen er mål for produktionsskolens produktion, og her vil bygningen af kanonjollen være en god læringsplatform. Her er teknikker og færdigheder inden for den maritime træproduktion, som kun kan læres ved et så enestående projekt, som bygningen af den historiske kanonjolle repræsenterer.

Den spændende udfordring bliver, at eleverne er helt uden forudgående kompetencer inden de i praksis skal i gang med en reel opgave på bygningen af kanonjollen. Det vil hver dag kræve nøje instruktion og viljen til at lære. Yderligere vil det kræve en stor grad af vedholdenhed, da bygningen af en kanonjolle med dens tekniske specifikationer i høj grad kræver fokus på den enkelte delopgave, som ofte kræver mange gentagelser af samme teknik og kunnen.

Som det var erfaringen med renoveringen af båden Whimbrel, så bliver vedholdenheden ved de mange gentagne opgaver en prøvelse for mange, men for andre giver det rutine og tydelige håndværksfærdigheder. Dette er forventningerne til kanonjollen som læringsplatform for eleverne på Træ & Sejl på Korsør Produktionshøjskole.

KANONJOLLEN SOM KULTURBEGIVENHED I KORSØR – OG I DANMARK

Kanonbåden skal bygges på Korsør Produktionshøjskoles kommende værft i Fiskerihavnen i Korsør, som stod klart august 2014. Træ & Sejl værkstedet flyttede fysisk lokation fra Korsør Produktionshøjskole til det nye værft, hvor bygningsarbejdet med kanonjollen vil blive påbegyndt i efteråret 2015.

Delmål for kanonjollens som kulturbegivenhed:

- En kanonjolle i Korsør vil understrege byens stolte traditioner og tilknytning til flåden.
- En kanonjolle vil kunne indgå i forbindelse med diverse festivitas omkring havnen og byen.
- En kanonjolle vil være et unikt supplement til aktiviteterne omkring fæstningen og museet.

Under kanonjollens byggefase fra 2015 til 2018 (3 år) vil det være muligt for både borgere og turister at kigge inden for på værftet og følge projektets udvikling. Dette vil ske igennem både åbne dialoger med bådebyggere, lærlinge og en lang række energiske elever samt igennem visuel formidling om både byggeprojektet og den spændende (lokal)historie bag kanonbådene. Den visuelle formidling vil være i form af plancher, plakater osv. på både dansk, engelsk og tysk til den voksende andel af engelske og især tyske turister, som hver år besøger havneområdet i Korsør.

Der henvises til bilag 4 for fotos af Korsør Produktionshøjskoles kommende værft i Korsør Havn.

Kilde: Fyens Stiftstidende (event med kanonbåd i Norge i 2011 – båden er bygget i Norge)

Foruden muligheden for at følge projektets løbende udvikling på værftet og læse om kanonbådenes begivenhedsrige historie, så planlægges der også deltagelse af kanonbåden på en række andre kulturelle begivenheder især med udgangspunkt i Korsør, herunder:

- Etablering af mindre udstilling om kanonbådene på Magasinbygningen på Fæstningsarealet
- Fremvisning og mulighed for besøg på kanonjollen under de Maritime Kulturdage i Korsør
- Fremvisning af kanonjollen til forskellige maritime begivenheder i Danmark

Når kanonjollen er bygget vil der i stedet blive oprettet et kanonjolle-laug, som får overdraget jollen. Lauget vil bl.a. stå for sejlads med jollen under de omtalte maritime begivenheder, hvilket også er baggrunden for rekvirering af en jollevojn, som det fremgår af budgettet på side 15.

KANONJOLLEN I FORHOLD TIL STRATEGIPLANEN FOR DET NYE VÆRFT

Det nye værft på Korsør Havn klæder havnen og tiltrækker nysgerrige besøgende. Værftet skal være et åbent, arbejdende værksted, hvor folk kan komme ind og se arbejdet med kanonjollen, men også ældre skibes renoveringer og andre nybygninger. Det passer godt sammen med en tendens til, at vi søger tilbage til de traditionsrige håndværk og gerne ser og måske deltager i arbejds gange og konstruktioner for at opleve håndværket fuldt ud. Vi ser gerne gammelt værktøj anvendt, som var der ikke gået flere

hundrede år. Det er værdiløst, og det værdsætter det moderne menneske. Og det er derfor sådan helt-tæt-på oplevelser, vi gerne opsøger. Det imødekommer værftet.

I lokalområdet er der generel nysgerrighed og positive toner omkring de opgaver, som Træ & Sejl foretager. Ældre søulke kommer forbi med hovedet på sned og nikker anerkendende til det håndværksmæssige og spørger ind. Nuværende skibsejere får en snak om bådebygger teknik, mens andre bestiller navneskilte, sirligt udskåret i træ. Disse aktiviteter vil der være endnu bedre mulighed for i de nye omgivelser.

Et værft på havnen understøtter det generelle ønske fra politisk side om at styrke den maritime profil - Maritimt Knudepunkt Storebælt - i Slagelse Kommune. I en kommune med så megen kyststrækning som Slagelse Kommune er det klart, at en stor del af områdets besøgende netop værdsætter det maritime og gerne opsøger havne og strandområder.

Det er også havnens ønske at øge aktiviteten i og omkring Korsør Havn, og et værft vil i høj grad understøtte dette med faglige aktiviteter året rundt – både i dagligdagen, ved festivitater og i ydersæsonen. Det er sådanne perspektiver, som skolen har dialog med Korsør Havn omkring. Dialogen er præget af gensidig forståelse og visioner for en bæredygtig udvikling i området (se vedlagte interessetilkendegivelse fra havneudvalgsformanden).

PROJEKTETS TILGANG OG METODE

PROJEKTETS LÆRINGSFORM

Korsør Produktionshøjskole blev grundlagt i 1984. Grundtanken var og er fortsat at skabe optimale rammer og indhold for et individuelt læringsforløb for unge, der skal finde retningen for egen dygtiggørelse i uddannelsessystemet eller på arbejdsmarkedet. Man skal med andre ord finde ud af hvad man er god til og så gøre noget ved det! Gummitarzan er skolens symbol for denne udvikling.

På Korsør Produktionshøjskole er man noget særligt, fordi man er, den man er. Man er vigtig, fordi man indgår i noget. Og man er betydningsfuld, fordi man bidrager til noget.

Her er et lærende produktionsmiljø, der har krav om faglighed, håndværk og knowhow, samtidigt med at der er plads til det unge liv som helhed. Et åbent miljø, hvor der er rum til at være og til at blive set som det særlige, vi hver især er, samtidigt med at fællesskabet og fælles aktiviteter prioriteres højt.

Skolen er ligeligt faglige produktionsværksteder og frie fællesarealer. Billeder fra skolens liv præger vægge og flader for at fortælle historien om fag og produktion, individ og fællesskab. Om aktiviteter, læring, ansvar, venskaber, arbejde, uddannelse, engagement, retning, respekt, sjov og udvikling.

Når de fysiske rammer er i orden, kan indholdet vokse – og intet indhold uden ledelse. Lederen af værkstedet sikrer retning og fremdrift i dagens produktion og er dermed en generator for

læringsprocessen, hvortil den unges input skal være vilje og indsats. I denne sammenhæng henvises der til forstander Gert Møllers portræt af bådebygger og daglig leder på Træ & Sejl værkstedet på Korsør Produktionshøjskole, Christian Dyrlov, på side 127 i vedlagte bog "Historien om Wimbrell".

Medarbejderstaben er dermed også skolens vigtigste ressource. Her er faglighed en selvfølge! (Her skal man være god til sit fag.) I øjenfaldende er også lysten til at give fra sig – fagligt som menneskeligt! Hertil viljen til at finde andre veje end den sædvanlige for at komme i mål med noget, samt respekt og rummelighed overfor det unge menneske, der lige så lidt ønsker en fast stereotyp etikette eller at blive placeret i en fast kategori, som almindelige voksne gider det. Det er et erklæret mål at tiltrække de bedste medarbejdere. Og det gør skolen så!

Skal man nå sine mål, skal man være sine værdier bevidst, og værdierne på skolen er nærværende. Ikke som fyndord på tavler, men i dagligdagen på skolen. Mellem de mennesker, der arbejder side om side. I mål og vejene dertil. I omgangstone og lydhørhed. I produktionen som i de sociale aktiviteter.

Afsættet er i håndværkets læringskultur, hvor man lærer at kunne fra dem, der kan, og fra egen udførelse i praksis: Her lærer du, når du løser de faglige opgaver, din leder viser dig! Her værdsættes folkehøjskolernes tradition for almen oplysning; man deler generel viden og information, historie eller nyheder, mens der arbejdes eller når der spises frokost.

PRINCIPPET BAG KORSØR PRODUKTIONSHØJSKOLE

De danske produktionsskoler bygger på et fælles grundprincip; ***Den, der laver noget, lærer noget***

Produktionsskole er et praktisk uddannelsesstilbud til unge, hvor læring og udvikling baseres på praktisk arbejde i en daglig produktion. Der læres fra de konkrete opgaver og deres løsninger. Af den faktiske udførelse, hvor teori omsættes i praksis og nogle gange omvendt. Der læres også af samarbejdet med andre om at nå mål, og af selv at være en vigtig del af denne daglige produktion. Læringsplatformen er således samspillet mellem eleven, lederen og produktion: Der læres, når der arbejdes.

Eleven styrkes både på faglige, personlige og sociale kompetencer. Det skal bredt forbedre hans og hendes muligheder i uddannelsessystemet og/eller på arbejdsmarkedet, såvel som i livet.

Helhedstilgangen skal sikre, at det unge menneske opnår en afklaring omkring sin fremtid gennem en ny forståelse af egen værdi, lyst og ikke mindst evner. Målet er, at den unge lærer noget, der giver et bedre afsæt til et videre forløb. Eleven modtager ved sin afslutning på skolen et kompetencebevis, baseret på lederens vurdering af de faglige kompetencer.

Omsat til dagligdagen på en produktionsskole betyder det, at eleven indleder en rejse sammen med sin leder og andre elever om læring og produktion. Indtryk, erfaringer og oplevelser bygger en ny virkelighed op, så den unge en dag ser sig selv i et andet lys - med nye færdigheder og tro på, hvordan fremtiden kan være i forhold til uddannelse og arbejde.

EN ANERKENDT SKOLEMODEL

Den danske produktionsskolemodel er anerkendt og respekteret - også udenfor landets grænser – fordi den skaber resultater! Princippet holder: Den der laver noget, lærer noget. Det unge menneske lærer og får dermed et nyt udgangspunkt!

Når skolemodellen har succes i arbejdet med de unge, så skyldes det en række forhold, der samlet skaber resultater. Set udefra er det nok et forunderligt matrix af veletablerede læringsprincipper som "learning by doing", håndværkets mesterlære, anvendt akademisk viden og integreret sociokulturelle perspektiver. Og så er der plads til sund fornuft og anskuelse af det hele menneske. Der er stort og småt i gang på én gang. Her er nogle pointer;

- Læringsprocessen tager afsæt i den enkeltes baggrund, forudsætninger, ressourcer og skaber et nyt og mere positivt udgangspunkt for en livshistorie, som måske før har kunnet ses eller er blevet oplevet som en hæmsko
- Der skabes balance mellem krav og indsats, og der er selvsyn for den enkelte: Han kan godt – også selvom noget virker rigtigt svært
- Der arbejdes med rigtig produktion, reelle, synlige mål, og formulerede forventninger. Eleven kan se mening med opgaver, forstå værdien af egen indsats og andres forventninger, når der er tale om et rigtigt produkt, der skal leveres til nogen
- Produktionen tilrettelægges under hensyntagen til både produktionsmål, læring og kompetenceniveauet. Lineær produktion er derfor et særsyn. Alligevel kommer man i mål, fordi produktionen netop er tilrettelagt deltagerne og deres evne og vilje til at lære og udvikle sig. Det viser sig at kunne bære igennem. Det vokser de fleste af
- Skoleformen tilgodeser individuelle læringsstile, rummer individet, men tilbyder samtidigt et tilhørsforhold i (arbejds-)fællesskabet, som er vigtigt i en verden så fuld af tilbud og muligheder, at det næsten er uoverskueligt
- Læringen sker både i det sociale samspil og som individuel tilegnelse
- Der er fokus på selvstændighed, ansvarlighed, kreativitet og fleksibilitet – generelt efterspurgte kompetencer i arbejdsmarkedet
- Når den unge midt i sin ungdoms identitetsdannelse spørger; "Hvad betyder alt dette for mig?", så er der en værkstedsleder, der gerne svarer oprigtigt og uden floskler. Og som sammen med den unge former en udviklingsplan med udgangspunkt i dennes interesser. Resultatet er i de fleste tilfælde, at hun oplever både at kunne og at ville bruge sine evner og kvalifikationer i praksis. Endvidere forholder hun sig nu også i langt højere grad end før til større sammenhænge end sig selv: Fællesskabet, produktionen og resultaterne!

Korsør Produktionshøjskole modtager året igennem besøg fra udlandet. Man vil se og forstå den danske produktionsskolemodel. Hvert af skolens værksteder illustrerer modellens styrker. Et af værkstederne er Træ & Sejl, hvor arbejdet skaber værditilvækst for både erhvervsliv og samfund.

KANONJOLLEN - ET STYKKE DANSK KULTURARV

KANONBÅDSKRIGEN 1807-14

Englandskrigene i begyndelsen af 1800-tallet er vel et af de mest dramatiske kapitler i vort lands historie. Ved tabet af den danske Flåde til England i 1807 var Danmark berøvet alt sit søkrigsmateriel. Der var hverken tid eller midler til at bygge store skibe. Der blev derfor iværksat et stort og omfattende byggeprogram af kanonchalouper og kanonjoller straks efter Flådens overgivelse. Disse var hurtige at bygge, og krævede ikke meget træ. Midlerne til bygningen af disse fartøjer kom i stor udstrækning fra indsamlinger blandt befolkningen – høj som lav – og på denne måde blev der bygget i alt 166 kanonchalouper og 66 kanonjoller på danske og holstenske værfter efter håndværkmæssig ekspertise og tegninger fra Holmen i København.

Det var kanonchalouper og kanonbåde, der udstationeredes i Korsør. Kanonchaloupen var et stort fartøj, 20 m langt og 5 m bredt, med en besætning fra 64 til 79 mand og armeret med 2 stk. 24-pundige kanoner, en for og en agter. Med to mand ved hver åre blev den roet med fra 30 til 38 årer afhængig af udrustningen. Kanonjollen var lidt mindre, 12 m lang og 3 m bred. Besætningen var på 24 mand og roedes med 18 årer. Armeringen bestod af en 24-pundig kanon ager og en 4-pundig for.

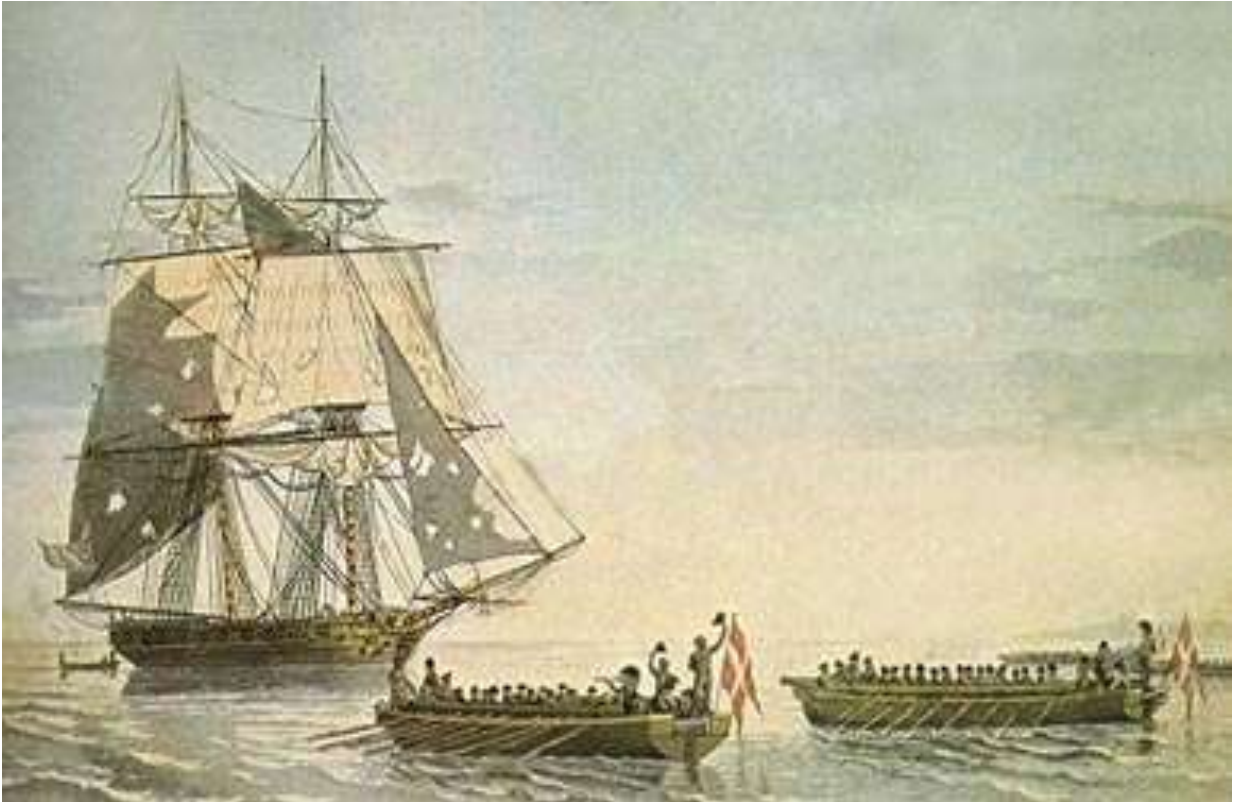
Den 5. Januar 1808 blev der givet ordre til at udskrive 5000 mand til Flåden, hvor der for størstedelen af besætningen i sømandsmæssig kunnen blot krævedes, at de var i stand til at trække en åre. Kanonbådene blev stationeret rundt om ved kysterne, og roflotillernes placering og sammensætning blev fastsat ved kongelig resolution. Flåden var udrustet fra det tidligere forår til sent på efteråret. Om vinteren førtes der ikke krig på havet. De første kanonbåde kom til Korsør i sommeren 1808 og deltog siden hen i mange aktioner på og omkring Storebælt.

Kanonbådene var meget aktive og var medvirkende til at gøre vores farvande så usikre, at englænderne stadig søgte at samle de engelske handelsskibe, som skulle frem og tilbage fra Østersøen, i større eller mindre grupper, som så blev beskyttet. Var der ingen vind, og var konvojerne store og de konvojerende skibe spredte, tilføjedes der ofte konvojerne store tab.

Kanonbådenes taktik var guerilla-krigens. De var i højt beredskab, nat og dag klar til at rykke ud med kort varsel og kunne overraskende angribe fjenden. Når det var stille vejr (kanonbådsvejr), som tvang fjendens store skibe til at ligge stille ubevægelige, havde de et fortrin i bevægelseskraften i deres årer, der gjorde det muligt at angribe fjenden fra ret for eller agter, således at de kunne undgå det svære skyts fra fjendens skibssider. Med deres ringe dybgang og besætningernes farvandskendskab kunne de til fulde udnytte farvandets muligheder.

En af de første træfninger mellem en engelsk flådeenhed og kanonbådene indtraf den 4. juni 1808 i Langelandsbæltet, hvor den engelske brig The TICKLER blev erobret. Efter en meget stærk beskydning lykkedes det dem at få briggen til at stryge flaget. Vejret var perfekt til kanonbådskrig, og en engelske fregat i nærheden kunne blot se til, men kunne i det vindstille vejr ikke komme til hjælp.

En anden episode indtraf et par måneder senere, hvor en styrke på 20 kanonbåde, i stille vejr ud fra Korsør angreb briggen *The TIGRESS*, som efter en times kamp og hårdt beskadiget overgav sig. *The TIGRESS* var armeret med 20 kanoner og havde en besætning på 45 mand, hvoraf 2 døde og 6 såredes under kampen. Kanonbådene havde hverken døde eller sårede; deres mandskab havde roet og kæmpet i 16 timer.

The TICKLER. På ovenstående akvarel af C. W. Eckersberg ses briggen med strøget flag og godt gennemhullet af kanonbådernes kugler. Når kanonbådsbesætningerne kæmpede ekstra ivrigt, skyldes det også, at briggen blev betragtet som en prise. Det indkomne beløb ved salget blev så fordelt mellem besætningsmedlemmerne efter en særlig fordelingsnøgle.

Tjenesten på kanonbådene var streng og risikofyldt. Den krævede sit i døde og sårede, fangenskab i den berygtede Prison, ligesom meget materiel blev mistet eller ødelagt. Efter kamphandlinger, hvor der blev taget fanget på begge sider, blev de tilfangetagne udvekslet. Men ikke alle blev udvekslet, mange blev som krigsfanger ført til England. Her blev de menige fanger indespærret på de berygtede Prisonskibe, medens officererne kom til Reading og kunne gå frit rundt.

Prison-skibene var gamle oplagte linieskibe, hvor fangerne tæt sammenstuede boede under forfærdelige vilkår. Kosten var dårlig og så kummerlig, at sulten svækkede fangernes helbred. Under disse elendige forhold levede fangerne, 7000 danske og norske søfolk kom i Prisonen, og der har sikkert også været Korsør-søfolk imellem.

Den 18. januar 1814 kom en kongelig kundgørelse med oplysning om, at freden var sluttet i Kiel den 14. januar, og dermed var den 7 årige krig slut. Ved fredsslutningen blev alle fanger straks tilbagegivet. De kunne nu gense de hjem, som mange ikke har hørt fra i over 7 år.

PROJEKTETS MÅLGRUPPER

PRIMÆR MÅLGRUPPE

Projektets primære målgruppe er unge på Korsør Produktionshøjskole, som i løbet af deres uddannelse bliver tilknyttet Træ & Sejl værkstedet. Her vil læring og udvikling baseres på praktisk arbejde i den daglige produktion af kanonjollen. Målsætningen med den enkelte unge er klar: at styrke eleven både på faglige, personlige og sociale kompetencer, således at det forbedrer hans eller hendes muligheder i uddannelsessystemet og/eller på arbejdsmarkedet, såvel som i livet.

Undervejs med renoveringen af Whimbrel har fire lærlinge taget uddannelse inden for bådebyggerfaget, og mere end 70 elever har lært teknikker og færdigheder i det ældgamle fag. I forbindelse med bygningen af kanonjollen forventes der et tilsvarende antal unge.

Projektet vil overordnet bidrage til, at den enkelte unge opnår en afklaring omkring sin fremtid gennem en ny forståelse af egen værdi, lyst og ikke mindst evner. Målet er, at den unge lærer noget, der giver et bedre afsæt til et videre forløb. I denne sammenhæng har skolen jævnlige sendt unge videre til søfartsskole, på praktikophold på skibe eller tilsvarende. Der har endvidere været flere forhenværende elever, som er blevet værnepligtige ombord på Kongeskibet "Dannebrog".

SEKUNDÆR MÅLGRUPPE

Projektets sekundære målgruppe er borgere og turister, som lægger vejen forbi Korsør Havn. Her kan de under kanonjollens byggefase (2015 til 2018) kigge inden for på værftet og følge projektets udvikling. Dette vil ske igennem både åbne dialoger med bådebyggere, lærlinge og en lang række energiske elever samt igennem visuel formidling om både byggeprojektet og den spændende (lokal)historie bag kanonbådene. Den visuelle formidling vil være i form af plancher, plakater osv. på både dansk, engelsk og tysk til den voksende andel af engelske og især tyske turister, som hver år besøger havneområdet i Korsør.

Foruden muligheden for at følge projektets løbende udvikling på værftet og læse om kanonbådenes begivenhedsrige historie, så vil borgere og turister i bred forstand også kunne få glæde af kanonbåden i forbindelse med kanonbådens deltagelse i lokale kulturelle begivenheder, herunder:

- Etablering af mindre udstilling om kanonbådene på Magasinbygningen på Fæstningsarealet
- Fremvisning og mulighed for besøg på kanonbåden under de Maritime Kultur dage i Korsør
- Fremvisning af kanonjollen til forskellige maritime begivenheder i Danmark

ORGANISATORISK OPBYGNING

STYREGRUPPEN

Projektets styregruppe udgøres af en støttekomité (se vedtægter i bilag 2), hvis formål er at ansøge og indsamle midler til finansiering af kanonjollen. Støttekomitéen består lokale ildsjæle, som har en stor interesse i projektet på fx et fagligt eller kulturelt plan. Idéen omkring en kanonjolle i Korsør udsprang da også oprindeligt fra Klavs Flittner, som netop er en vigtig del af Støttekomitéens arbejde.

Billedet til venstre viser Fhv. Kommandør og tidligere Flådechef i Korsør, Ulrik Luckow der fortalte om kanonjollernes historie, særlig i Korsør på stiftende møde i Støttekomiteen.

Støttekomitéens aktiviteter administreres af Korsør Produktionshøjskole, som tegner foreningen udadtil. Blandt arbejdsgruppens medlemmer er nuværende borgmester Sten Knuth (V) og forhenværende borgmester Lis Tribler (A), en række forhenværende og nuværende lokalpolitikere, lokale borgere

såvel som repræsentanter fra bl.a.:

- Den Lokale Aktionsgruppe (LAG)
- Sjællands Artilleri og Feltkorps
- Sjællandske Sortkrudtsskytter
- Sjællandske Musketergarde
- Bevaringsforeningen Korsør
- Sct. Georgs Gilderne Korsør
- Korsør Produktionshøjskole
- Maritime Kulturdage
- Korsør Rotary Klub
- Korsør Søartilleri
- Havneudvalget
- Kulturudvalget

Når kanonjollen er bygget og søsat ophører komitéen, og der vil i stedet blive oprettet et kanonjollelaug, som får overdraget jollen. Lauget vil stå for den løbende vedligeholdelse og sejlads med jollen.

ARBEJDSGRUPPEN

Projektets arbejdsgruppe udgøres af et værftspersonale i form af de dygtige elever og lærlinge på Træ & Sejl værkstedet på Korsør Produktionshøjskole, som under kyndig ledelse fra erfarne bådebyggere vil være ansvarlige for hele byggefasen jf. tids- og handlingsplanen på side 14.

Arbejdsgruppen får stillet Korsør Produktionshøjskoles kommende værft i Fiskerihavnen i Korsør til rådighed, som allerede står klar ved projektstarten i efteråret 2015. Det vil repræsentere det bedste

inden for læringsmiljøer: Autenticitet og praksis i et – de unge i arbejdsgruppen lærer, mens de arbejder med konkrete skibsopgaver i et reelt værftsmiljø med rette værktøjer og korrekt indrettet.

TIDS- OG HANDLINGSPLAN

3 ÅRS PROJEKTPERIODE FRA IDÉ TIL SØSÆTNING

Tidsplanen for byggeperioden af kanonjollen (inkl. søsætning) er fastsat til en 3 års byggefase fra efteråret 2015 til august 2018, hvor søsætning vil finde sted i sommeren 2018 i forbindelse med de Maritime Kulturdage på Korsør Havn. Under hele byggefasen vil det være muligt for både borgere og turister at kigge inden for på værftet og følge projektets udvikling. Følgende aktiviteter er planlagt:

Periode	Aktivitet
1. halvår	<ul style="list-style-type: none"> - Indkøb af materialer - Opsøring af spanteris, stævne og agterskib. - Tilvirkning af stævn og køl - Hugge spinning - Lave byggebedding/vugge
2. halvår	<ul style="list-style-type: none"> - Lave agter spejl - Tilvirkning af spanter - Høvle åre
3. halvår	<ul style="list-style-type: none"> - Tilvirkning af spanter - Bjælkevæger/barkholtsrang
4. halvår	<ul style="list-style-type: none"> - Tilvirkning af dæksbjælker - Opplankning af klædning - Høvle master og rundholter - Sy sejl
5. halvår	<ul style="list-style-type: none"> - Lægge dæk/skandæk - Kalfatring af dæk og skrog - Smede beslag - Lave kanonjollehavn
6. halvår	<ul style="list-style-type: none"> - Skrog, master og sejl rigges til - Søsætning i Korsør Havn - Prøvesejlads - Justeringer m.m.

ØKONOMI

BUDGET- OG FINANSIERINGSPLAN

Definition	Beløb DKK
Materialer	
Træ	300.000
Beslag	50.000
Kanon	50.000
Sejl	100.000
Bådebyggere	
Total 3848 timer	900.000
Lærlinge	120.000
Driftsudgifter til værft	200.000
I alt	1.720.000
Medfinansiering fra Korsør Produktionshøjskole, Undervisningsministeriet, EU – projekt CPL – center for praksislæring	1.220.000
Slagelse kommune	500.000

BUDGETNOTER

1. Materialekalkulationerne er udregnet på baggrund af oplysninger fra værftet Fregatten Jylland og Bådeværftet Rødbyhavn.
2. Arbejdstimerne svarer til 2 årsværk fordelt på projektets bådebyggere til en timepris på 234 kr.
3. Driftsudgifterne svarer til ca. 1/3 af værftets samlede driftsudgifter, som i den 3-årige periode er kalkuleret til i alt 600.000 kr.- .1/3 del svarer til den belægning på værftet, som kanonjolle projektet forventes at optage.
4. Medfinansieringen er som undervisningsprojekt under produktionsskoleloven, samt under EU-projekter som skolen er en del af. Herunder Udvekslingsprogram Erasmus, og Interreg.

FREMTIDSPERSPEKTIVER

VÆRFTET

Skolen udvidede pr. 1. august 2014 Træ & Sejl værkstedet med et decideret bådeværft, som bliver anlagt på Korsør Havn ved Fiskerihavnen - på det sted på havnen, hvor der gennem generationer har været træskibsværft, og hvor der fortsat er tilgang til aktiv bedding. Både skolens bestyrelse, dens ledelse og lederen af Træ & Sejl prioriterer at fortsætte skolens store arbejde med at lære unge færdigheder inden for det maritime område og give flere unge mennesker en faglig fornemmelse for de maritime erhverv. De skal kunne se mulighederne og se egne muligheder og evner i det perspektiv. Værkstedet vil koncentrere sig ligeligt om nybygninger som renoveringer af et bredt udvalg af skibstyper og -funktioner. Ligesom beddingen åbner for muligheder for udefrakommende opgaver, hvor de unge vil arbejde med direkte kundekontakt.

I nye, ordentlige værftslokaler kan flere lærlinge tage deres uddannelse, og et øget antal unge inspireres til i det hele taget at kvalificere sig yderligere inde for det håndværksmæssige område, som bådebyggeriet kan lede til. Rette rammer giver rette forståelse af, hvad faget er. Den unge kan lettere se sig selv i et uddannelsesforløb eller en jobtype, når værkstedet ligner virkeligheden!

Allerede i dag får værkstedet jævnligt tilbudt nye bådprojekter. Historien om Whimbrels renovering er kommet vidt omkring, og ude omkring anerkender man arbejdet og ser muligheder for at redde andre gode skibe. Den næste store bådbygningsopgave i form af bl.a. kanonjollen venter allerede i kulissen, og interesserede vil få bedre muligheder for at følge arbejdet i den nye værftsbygning.

Foruden kanonjollen er en anden opgave "opfriskning" af skibet "Pandora". Pandora blev bygget af Sletten Bådeværft for 10 år siden på baggrund af et stærkt samarbejde mellem Dansk Industri, Dansk Metal og fagskolen inden for bådebyggeri. "Pandora" er en demonstration af det fineste maritime håndværk, som Danmark kan præstere, og skibet har været fremvist som sådan overfor udlandet. Korsør Produktionshøjskole har i anerkendelse modtaget "Pandora" af de oprindelige projektpartnere og vil fremover have skibet under sine vinger.

Værkstedet har også fået doneret et endnu-ikke-færdigbygget skrog, der kan opbygges som en mindre galease. En galease er et tomastet sejlskib med skrog som en jagt (fragtskib med en mast - bygget med rund, underløbet stævn og et lodret, hjerteformet agterspejl) og gaffelrigget. Skibets forreste mast er stormasten, som er lidt højere end den bagerste, der hedder mesanen. Dette helt særlige skrog er spanterejst af private initiativtagere på Tåsinge med interesse for bådebyggeri og videregivet til Erhvervsskolen Hamlet i Helsingør, hvor bådebyggerlærlinge har kunnet afprøve færdigheder på den. Korsør Produktionshøjskole modtog skibet i vinteren 2012.

Værkstedet ønsker også at bygge en traditionel og funktionsdygtig Storebælt isbåd i det nye værft. Korsør har historisk set været et meget vigtigt overfartssted mellem landsdelene, og denne overfart kunne besværliggøres gevaldigt i tilfælde af isvintre. Derfor begyndte man at bygge isbåde, der var robuste nok til at kunne sejle i isfyldt farvand og som samtidigt kunne gå på isflager og trækkes som en

slæde, når det var påkrævet - med last og passagerer og det hele. Det var små, klinkbyggede sejlbåde og robåde – hvorpå man forsynede slædemeder. Bådtypen havde runde og underløbne stævne for at lette op- og nedture på isen. Denne overfartstype blev tidligt formaliseret under Staten, der gennem "Statsbanerne" blev ejer af en del isbåde for på den måde at gøre overfarten så sikker som muligt og skabe faste rammer. Isbådene udgjorde en meget vigtig del af gods- og mennesketransporten i Danmark indtil kraftige motorfærger og isbrydere kom til i midten af det tyvende århundrede. Det er også sådanne lokalhistoriske referencer, det nye værft vil inddrage i arbejdet - gerne i samarbejde med relevante lokale aktører og samarbejdspartnere.

RUGEKASSE FOR MARITIM UDDANNELSE, NETVÆRK OG SAMARBEJDE

De nye rammer vil også give nye muligheder for tværgående udviklingsprojekter - kommunalt, regionalt og nationalt. Og altså i Femern Bælt zonen. Korsør Produktionshøjskole har længe været på forkant med tværregionale udviklingsprojekter og faglige netværkssamarbejder, og dette kan styrkes inden for det maritime område. Med øget kapacitet er det eksempelvis lettere at tage imod unge tyskere, der gerne vil lære mere om bådebyggeri og Danmark, og samtidigt knytte lokale unge til regionen syd for.

Renoveringen af kanonbåden vil have knyttet fagpersoner tæt på skolen. Fagpersoner, som ellers er spredt ud over hele landet. I et naturligt netværk omkring skibet og nye skibe under loftet gives mulighed for fortsat erfaringsudveksling, som i de kommende år også tæller kollegaer på udenlandske skoler. Værkstedet kan således med input fra faglige miljøer i ind- og udland fortsætte med at udvikle sig som rugekasse til de maritime fag.

Danmark har i årevis haft spidskompetencer inden for både sejlads og bådebyggeri, der bygger på århundreders traditioner og akkumuleret knowhow og ekspertise. Skolens faglige fundering og satsning derpå afspejles i og passer til et generelt udviklingssigte for regionen omkring Femern Bælt, hvor samarbejder i stigende omfang samles omkring faglige fællesskaber og udviklingsmuligheder. Man taler også om, at Femern Bælt regionen er det rekreative område for Berlin – Hamborg – København og satser på rekreative aktiviteter, det maritime område og turisme bredt set på tværs af landegrænserne. Korsør Produktionshøjskoles målsætninger for Træ & Sejl værket giver i høj grad mening i dette fremtidsperspektiv.

NYE MULIGHEDER

Et værft under "Træ & Sejl" er også en ny formidlingsplatform for et traditionelt fag og for sejlerhvervet. Andre værksteder kan bruge dette som afsæt i formidlingsopgaver, skoler kan besøge værket, og den maritime profil for Sydvestsjælland kan afspejles i værftet og kommunikationen derom. Der er plads til historiefortælling, og mange kan være med. Endvidere kan der produceres maritime træprodukter, joller og mindre både, som kan afsættes med henblik på udvidet maritim turisme i Femern Bælt området.

YDERLIGERE INFORMATION OG KONTAKT

KORSØR PRODUKTIONSHØJSKOLE

Korsør Produktionshøjskole er et uddannelsessted for unge, under lov om produktionsskoler. De unge kommer fra Korsør, Slagelse, Skælskør, fra hele Sjælland. Vi er en skole, som ikke er en skole. Vi siger: *Den, der laver noget, lærer noget.*

Det er derfor, at produktionshøjskolen er indrettet mere som en arbejdsplads, end som en skole. Her er mange værksteder at vælge imellem: Træ & Sejl, Metal, Byg & Anlæg, Køkken & Kantine, Idé & form, Butik & Service, Kontor, IT Web & design, IT Tryk & Teknik, Musik, Pædagog og Maler.

Gummi Tarzan er vores helt! For os er moralen i bogen af Ole Lund Kirkegaard "*Vi er alle gode til noget, det handler om at finde ud af hvad*" - men så skal du også gøre noget ved det! Det er præcis hvad det handler om hos os.

Uanset, hvad du vælger, er det en reel produktion, der er tale om: Jernlågen skal sælges, vinduerne skal kunne lukke, når du har været med til at reparere dem, maden skal serveres (og kunne spises), brevet skal skrives, og sangene skal synges.

Du kan vælge, hvilket værksted, du vil starte på. Værkstedet bliver din faste, daglige base. Du kan skifte i forløbet, eller blive hele perioden på ét værksted, men det kan også være os der synes du skal prøve noget andet.

Læs mere og se præsentationsvideo på: www.korsør-produktionshøjskole.dk.

KONTAKTPERSON / PROJEKTLEDER

Gert Møller
Forstander, Korsør Produktionshøjskole

Telefon 58 35 09 09
Mobil 20 22 99 09
Mail gert@xor.dk

Bank: Danske Bank
Reg.nr.: 3511
Kontonr.: 0011084613